

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 kwietnia 2014 r. (prezentata – k. 2) A. L. wniosła o ustanowienie rozdzielności majątkowej między nią a pozwanym M. L. od dnia 14 stycznia 2012 r., a także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. (pozew – k. 2-3)

W odpowiedzi na pozew M. L. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. (odpowiedź na pozew – k. 20-23)

Prokurator zgłosił udział w niniejszej sprawie. (k. 46)

Na rozprawie w dniu 8 grudnia 2014 r. prokurator wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem wniesienia pozwu, powódka podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, a pozwany ostatecznie uznał powództwo, wnosząc o ustanowienie rozdzielności z datą wniesienia pozwu. (k. 192-194).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. L. oraz A. L. zawarli związek małżeński w K. w dniu 27 maja 2006 r. Ze związku tego pochodzi ich syn M., urodzony w dniu (...) w W.. (okoliczności bezsporne, a nadto akt małżeństwa – k. 4)

Małżonkowie zaciągnęli kredyt hipoteczny w banku (...) S.A. w kwocie 250.000 zł na zakup mieszkania przy ul. (...) w W. na okres 20 lat. Miesięczna rata tego kredytu wynosi 1.250 zł. Jego spłata odbywa się przez pobieranie odpowiedniej kwoty z założonego w tym celu rachunku bankowego. (okoliczności bezsporne)

Na wspólny majątek małżonków składają się: mieszkanie przy ul. (...) w W., samochód O. (...) z 2004 r., wyposażenie mieszkania, aparat fotograficzny, komputer, cenne sztuce, porcelana, książki. Majątek ten jest warty 525.000 zł. (zeznania A. L. – k. 54, zeznania M. L. – k. 193, okoliczności uznane za przyznane przez pozwanego zgodnie z art. 230 kpc)

Każde z małżonków posiadało własny rachunek bankowy. Ponadto posiadali oni wspólny rachunek bankowy w banku (...), a także rachunek w banku (...) S.A. przeznaczony do spłaty kredytu hipotecznego. Małżonkowie wspólnie rozliczali się z urzędem skarbowym i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. W dniu 23 maja 2011 r. A. L. wypłaciła ze wspólnego rachunku bankowego w banku (...) kwotę 12.700 zł na zaspokojenie potrzeb związanych z narodzinami syna. (zeznania A. L. – k. 54, 194, zeznania M. L. – k. 193, historia rachunku bankowego – k. 189)

A. L. od 1 października 2007 r. była zatrudniona w Instytucie (...) w W. na stanowisku doktoranta. M. L. od dnia 19 stycznia 2011 r. był zatrudniony na stanowisku Sekretarza Rady Nadzorczej i Zarządu w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) za wynagrodzeniem zasadniczym 4.300 zł brutto + do 10 % premii uznaniowej. (zaświadczenie o zarobkach – k. 65, umowa o pracę – k. 72)

M. L. w listopadzie 2011 r. wyprowadził się ze wspólnie zajmowanego mieszkania do swojej matki. Po dwóch tygodniach wrócił do żony i syna, jednak w dniu 14 stycznia 2012 r. ponownie wyprowadził się do swojej matki. Zabrał ze sobą wówczas wspólny samochód małżonków O. (...). Do dnia zamknięcia rozprawy M. L. nie mieszkał ze swoją żoną. (okoliczności bezsporne)

A. L. w tydzień po wyprowadzce męża wypłaciła z rachunku bankowego w banku (...) kwotę około 10.000 zł na zaspokojenie potrzeb swoich i syna. Otrzymywała wówczas 1.500 zł miesięcznie z tytułu stypendium oraz 1.260 zł tytułem wynagrodzenia doktoranta w Instytucie (...) w W.. (zeznania A. L. – k. 54, 194, zeznania M. L. – k. 193, zaświadczenia o zarobkach i pobieraniu stypendium – k. 65-66)

Od wyprowadzki M. L. w dniu 14 stycznia 2012 r. małżonkowie rozliczają się oddzielnie z urzędem skarbowym, prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe, nie uzgadniają kwestii finansowych. A. L. od stycznia 2012 r. samodzielnie uiszczała opłaty związane z mieszkaniem przy ul. (...) w W., na które składały się czynsz w wysokości około 550 zł miesięcznie oraz inne opłaty w kwocie około 100 zł miesięcznie. Od stycznia do sierpnia 2012 r. spłata kredytu hipotecznego odbywała się w ten sposób, że M. L. wykładał całą kwotę miesięcznej raty, która była ściągana z rachunku bankowego w banku (...) S.A., a następnie A. L. z własnej woli przelewała na jego rachunek połowę raty w kwocie około 650-700 zł. (zeznania A. L. – k. 54, 194, zeznania M. L. – k. 193)

Pismem datowanym na 17 stycznia 2012 r. M. L. oświadczył żonie, że zobowiązuje się płacić 600 zł miesięcznie tytułem alimentów na rzecz syna. Ponadto wskazał, iż z 10 dniem każdego miesiąca będzie samodzielnie regulował miesięczne raty wraz z kosztami wynikającymi ze wspólnie zaciągniętego kredytu na zakup lokalu mieszkalnego. Stwierdził, że przejęcie rozliczeń z bankiem pokrywa sumę jego zobowiązań w zakresie alimentów na rzecz syna. Ponadto poinformował o zaprzestaniu partycypacji w kosztach utrzymania mieszkania. (oświadczenie – k. 67)

Od stycznia 2012 r. M. L. płacił do rąk A. L. 650 zł tytułem alimentów na małoletniego syna. (zeznania A. L. – k. 54, 194, zeznania M. L. – k. 193)

W dniu 10 kwietnia 2012 r. A. L. wniosła przeciw M. L. pozew o separację do Sądu Okręgowego w Warszawie. W związku ze zmianą żądania między stronami toczy się obecnie sprawa o rozwód o sygn. akt III C 444/12. (pозew – k. 60–64).

W dniu 26 lipca 2012 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...), z powodu niezastosowania się do polecenia przełożonych, wypowiedziała M. L. umowę o pracę z zachowaniem 1 - miesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 31 sierpnia 2012 r. (wypowiedzenie – k. 73)

W związku z utratą pracy M. L. w dniu 21 sierpnia 2012 r. wysłał do A. L. wiadomość e-mail, w której poinformował, że w tym miesiącu uiszcza alimenty w kwocie 100 zł. Ponadto stwierdził, że w kolejnym miesiącu może mieć trudności z płaceniem rat kredytowych. Następnie pismem datowanym na 24 września 2012 r. poinformował żonę o utracie pracy, braku możliwości spłaty kredytu za mieszkanie oraz uiszczania alimentów w wysokości 650-700 zł. W piśmie tym zawarł ponadto prośbę, żeby powódka nie przysyłała mu więcej połowy raty kredytu, ale skontaktowała się z bankiem i uiszczała kredyt w pełnej wysokości. (wiadomość e-mail – k. 71, pismo – k. 24)

A. L. od września 2012 r. samodzielnie spłaca kredyt hipoteczny. (okoliczność bezsporna)

M. L. od 18 października 2012 r. do 3 kwietnia 2013 r. pracował w Agencji Pracy (...) na podstawie umowy zlecenia na stanowisku magazyniera. W marcu 2013 r. otrzymał wypłatę kwoty 1.198,20 zł netto, w kwietniu 2013 r. kwoty 1.516,26 zł netto, w maju 2013 r. kwoty 158,24 zł netto. W okresie od września do grudnia 2012 r.łożył na rzecz syna kwoty w wysokości 300-350 zł, a od stycznia do czerwca 2013 r. kwoty od 10 gr. do 5 zł. (zaświadczenie – k. 80, zaświadczenie o dochodach – k. 81, zeznania A. L. – k. 54)

M. L. od 4 kwietnia 2013 r. do 13 maja 2013 r. był hospitalizowany w Instytucie (...) z rozpoznaniem zespołu paranoiczno-paranoidalnego. Został wypisany z częściową poprawą z zaleceniami przyjmowania leków, leczenia pod opieką (...), podjęcia terapii w oddziale (...) oraz uczestnictwa w grupie wsparcia dla chorych po kryzysie psychicznym. W dniach 20 lutego 2014 r. oraz 24 kwietnia 2014 r. odbyły wizyty lekarskie w (...). (karta informacyjna – k. 25, zaświadczenie - k. 26)

W toku postępowania rozwodowego M. L. był zobowiązany w trybie zabezpieczenia roszczenia do łożenia na rzecz utrzymania małoletniego syna. Obecnie na podstawie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 sierpnia 2014 r., sygn. akt ACz 4100/14, jest obowiązany uiszczać kwotę 500 zł miesięcznie. (postanowienie – k. 175-179)

A. L. zrezygnowała z pracy naukowej i od 2 kwietnia 2013 r. zatrudniła się w spółce (...) Sp. z o.o. Jej średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi 5.600 zł netto. M. L. zajmował się pracami dorywczymi, w tym poza granicami kraju. Od wyprowadzki z mieszkania przy ul. (...) w W. nie zaciągał zobowiązań finansowych (zeznania A. L. – k. 54, zeznania M. L. – k. 193, zaświadczenie – k. 85).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty. Strony nie kwestionowały ich autentyczności ani treści, zaś Sąd z urzędu nie dopatrywał się okoliczności negatywnie rzutujących na ich wiarygodność oraz moc dowodową.

Ponadto dla ustalenia stanu faktycznego przydatne były zeznania stron, które były w swoich relacjach zgodne co do okoliczności istotnych w sprawie, mimo istniejącego między nimi konfliktu i trwającego postępowania rozwodowego.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 52 § 1 krio z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej. Stosownie zaś do § 2 powołanego przepisu rozdzielnosc majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach Sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeśli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej między małżonkami niezbędne jest spełnienie przesłanki w postaci „ważnych powodów”. Rozumie się przez nie istnienie sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych powoduje, że dalsze trwanie wspólności majątkowej między małżonkami pociąga za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków lub także dobra rodziny. Ważny powód uzasadniający ustanowienie rozdzielnosci majątkowej może również stanowić separacja faktyczna małżonków uniemożliwiająca im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym i najczęściej zarazem stwarzająca zagrożenie interesów majątkowych jednego lub nawet obojga małżonków. Obojętne jest przy tym, czy zachodzi trwałe i zupełne rozkład pożycia małżonków.

Ważne powody w rozumieniu art. 52 § 1 krio, to nie tylko okoliczności natury majątkowej, jak trwonienie przez jednego z małżonków dochodów lub dokonywanie czynności powodujących uszczerbek we wspólnym majątku. Za ważne powody uznaje się również okoliczności, których źródła tkwią w rozdźwiękach między małżonkami natury osobistej, stwarzających taką sytuację, że wykonywanie przez każdego z małżonków zarządu nad ich wspólnym majątkiem jest niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione, a wspólność majątkowa przestaje służyć dobru założonej przez małżeństwo rodziny.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie okolicznością bezsporną jest istnienie separacji faktycznej pomiędzy stronami, bowiem nie zamieszkuje razem od czasu wyprowadzki pozwanego, tj. od 14 stycznia 2012 r. Od tego momentu małżonkowie nie podejmują wspólnych decyzji finansowych, nie rozliczają się wspólnie z urzędem skarbowym, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, nie rozmawiają ze sobą, aktualnie nie posiadają też wspólnego rachunku bankowego. Jak wynika z akt sprawy nie mają również do siebie zaufania, a powódka obawia się, że pozwany zaciąga bez jej wiedzy długi, za które ona będzie ponosić odpowiedzialność. Za ustanowienie między stronami rozdzielnosci majątkowej przemawia również fakt, że M. L. i A. L. są ze sobą skonfliktowani. W toku jest postępowanie rozwodowe, w którym kwestiami spornymi są: wina rozkładu pożycia, kwestie kontaktów z małoletnim synem oraz alimentów. Spełniona została zatem przesłanka ustanowienia rozdzielnosci majątkowej w postaci „ważnych powodów”, o której jest mowa w art. 52 § 1 krio. Nie ujawniły się przy tym okoliczności mogące wskazywać na ryzyko pokrzywdzenia wierzyciela przez orzeczenie rozdzielnosci majątkowej.

Niemniej, zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nie została spełniona przesłanka uzasadniająca ustanowienie rozdzielnosci z datą wskazaną przez powódkę tj. od momentu wyprowadzki pozwanego z dniem 14 stycznia 2012 r. Możliwość ustanowienia rozdzielnosci majątkowej z datą wsteczną występuje wówczas, gdy, stosownie do art. 52 § 2 krio, zachodzą „wyjątkowe wypadki”. W orzecznictwie przyjmuje się, że powinno to następować w sytuacjach rzadkich.

Przesłanka ta jest spełniona zazwyczaj wówczas, gdy już w dniu powstania separacji faktycznej nie istnieje możliwość współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym (wyrok SN z dnia 11 grudnia 2008 r., sygn. akt II CSK 371/08). W niniejszej sprawie okoliczność ta nie zachodzi i brak jest podstaw do orzeczenia rozdzielenia majątkowej między stronami z datą wsteczną.

Sąd zważył bowiem, że po wyprowadzce pozwanego istniał między stronami dorozumiany konsensus co do sposobu zarządu majątkiem wspólnym oraz sposobu spłacania kredytu hipotecznego. M. L. pismem datowanym na 17 stycznia 2012 r. wskazał żonie sposób regulowania podstawowych kwestii finansowych, tj. alimentów na rzecz małoletniego syna oraz uiszczania rat na rzecz banku (...) S.A. Aż do sierpnia 2012 r. pozwany płacił ratę kredytową w pełnej wysokości bankowi, a powódka co miesiąc wpłacała na rachunek bankowy pozwanego równowartość połowy raty kredytowej. Gdy pojawiły się problemy z pracą, pozwany najpierw w sierpniu 2012 r. skontaktował się z żoną wysyłając jej e-mail. Następnie pismem z dnia 24 września 2012 r. poinformował ją o swojej aktualnej sytuacji oraz niemożności płacenia alimentów oraz rat kredytowych. A. L. przystała na jego prośbę, porozumiała się z bankiem i zaczęła samodzielnie spłacać raty kredytu hipotecznego, co czyni zresztą do dnia dzisiejszego.

Okoliczności te przeczą tezie o niemożliwości jakiegokolwiek współpracy między małżonkami w zarządzie majątkiem wspólnym w okresie od dnia 14 stycznia 2012 r. do dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie. Strony w tym okresie nadal kontaktowały się i istniało między nimi porozumienie w zakresie podstawowych kwestii majątkowych. Dodać należy, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, by pozwany w tym czasie zaciągnął jakieś zobowiązania finansowe, co mogłoby negatywnie wpłynąć na majątek wspólny małżonków. Z powyższych względów Sąd doszedł do przekonania, że na tle rozpoznawanej sprawy nie zachodzą „wyjątkowe wypadki” w rozumieniu art. 52 § 2 krio, które uzasadniałyby ustanowienie rozdzielenia majątkowej z datą sprzed wytoczenia powództwa.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd na podstawie art. 52 § 1 krio orzekł jak w sentencji i oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

Powódka uległa tylko co do nieznaczej części swojego żądania (ustanowienia rozdzielenia z datą wsteczną), a zatem należało obciążyć pozwanego obowiązkiem zwrotu wszystkich kosztów powstałych po stronie powódki stosownie do treści art. 100 kpc. W rozpoznawanej sprawie jedynym kosztem procesu powstałym po stronie powodowej była opłata od pozwu w kwocie 200 zł, którą zasądzono w pkt III sentencji wyroku.

SSR Agnieszka Albera- Bienat